



**ETELÄ-  
KARJALAN**  
hyvinvointialue

Vastuuhenkilöt: lääkitysturvallisuusasiantuntija Katri Melto-Ojalainen, vs. johtajaylilääkäri, hallintoylilääkäri Tuula Karhula

Hyväksyjä: hallintoylilääkäri Tuula Karhula

Laadittu: 23.4.2024

Hyväksytty: 8.5.2024

## **Etelä-Karjalan hyvinvointialueen ohje yksityisille palvelutuottajille lääkehoidon toteuttamiseen 2024**

Lääkehoito perustuu vastuulääkärin hyväksymään lääkehoitosuunnitelmaan.

Lääkehoitoluvat koskevat niitä, jotka työssään toteuttavat lääkehoitoa. Jos työntekijällä ei ole voimassa olevaa lääkelupaa, niin hän ei voi osallistua lääkehoidon toteutukseen. Jos työntekijän lääkelupa umpeutuu, niin työntekijän työnkuvaa tulee muuttaa.

Lääkelupa on työnantajakohmainen. Jos työntekijällä on toisen organisaation lääkelupa (esim. Ekhva), niin lääkelupa tulee muuntaa yrityksen lääkehoitoluvaksi. Alempana erillisen otsikon alla tarkempi ohje toisen organisaation lääkehoitoluvan muuntamisesta.

Lääkelupa on voimassa 4 vuotta. Voimassaolo lasketaan lääkärin allekirjoituspäivästä. Lääkelupa tulee suorittaa lyhyen ajan sisällä, jotta työntekijällä on voimassa oleva lääkelupa. Lääkehoitoluvan allekirjoittaa lääkäri.

Työntekijä suorittaa ne näytöt, joita hän työssään tarvitsee.

PSYK 1 -tentin suorittaminen on suositeltavaa kaikissa yksiköissä.

Alla toimintokohtaisesti tentti- ja näyttövaatimukset. Kurssien nimet ovat LOVE järjestelmän mukaisesti, mutta EKHVA hyväksyy myös Mediecon, Skholen ja ProEdun järjestelmät.

## Lääkettävaatimukset ammattinimikkeittäin eri toiminnoissa

Ammattinimike	Ikääntymisen asuminen ja kotiin annettavat palvelut	Vammaispalveluiden asuminen	Mielenterveys- ja päihdepalveluiden asuminen	Lastensuojelu
Laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö	LOP, PKV, KIPU 1 ja 2, GER 1 ja 2, ABO, PSYK perusteet (suositeltava) Rokotus*	LOP, PKV, KIPU 1 ja 2, GER 1 ja 2, PSYK perusteet ja 2	LOP, PKV, KIPU 1 ja 2, GER 1 ja 2, PSYK perusteet ja 2	LOP, PKV, PSYK perusteet ja 2
Nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö	LOP, PKV, KIPU 1, GER 1 ja 2, PSYK perusteet (suositeltava)	LOP, PKV, KIPU 1, GER 1 ja 2, PSYK perusteet	LOP, PKV, KIPU 1, GER 1 ja 2, PSYK perusteet ja 2	LOP, PKV, PSYK perusteet ja 2
Lääkehoitoon koulutettu sosiaalihuollon ammattihenkilö (sosionomi, geronomi)	LOP, PKV, KIPU 1, GER 1 ja 2, PSYK perusteet (suositeltava)	LOP, PKV, KIPU 1, GER 1 ja 2, PSYK perusteet	LOP, PKV, KIPU 1, GER 1 ja 2, PSYK perusteet	LOP, PKV, PSYK perusteet
Lääkehoitoon kouluttamaton sosiaalihuollon ammattihenkilö	LOP; PKV, GER 1, PSYK perusteet (suositeltava)	LOP, PKV, GER 1, PSYK perusteet	LOP, PKV, GER 1, PSYK perusteet	LOP, PKV, PSYK perusteet
Sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja-, ensihoitaja ja kättilöopiskelija (yli 60op)	LOP, PKV, KIPU 1, GER 1 ja 2, PSYK perusteet (suositeltava)	LOP, PKV, KIPU 1, GER 1 ja 2, PSYK perusteet	LOP, PKV, KIPU 1, GER 1 ja 2, PSYK perusteet	LOP, PKV, PSYK perusteet
Lähihoitajaopiskelija	LOP; PKV, GER 1, PSYK perusteet (suositeltava)	LOP, PKV, GER 1, PSYK perusteet	LOP, PKV, GER 1, PSYK perusteet	LOP, PKV, GER 1, PSYK perusteet

\*Jos sisältyy työtehtäviin

Jos yksiköllä on terveydenhuollon lupa ja yksikössä toteutetaan suonien sisäistä neste- ja lääkehoitoa, niin IV-teoria ja -laskut sisältyvät vaatimuksiin.

## Näyttövaatimukset

### Laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö

Uusi lääkelupa: näytöt x3

Voimassa olevan lääkeluvan uusiminen: näytöt x1

- lääkkeenjako x3
- perifeerinen kanylointi x3\*
- lääkelaimennus x3\*
- infuusion aloitus x3\*
- infuusion lopetus x3\*
- boluksen antaminen x3\*

\*Jos yrityksellä on terveydenhuollon lupa ja yritys toteuttaa suonen sisäistä neste- ja lääkehoitoa

### Nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö

- Uusi lääkelupa: näytöt x3
- Voimassa olevan lääkeluvan uusiminen: näytöt x1
  
- Lääkkeenjako x3
- Lääkkeiden antaminen x3
- Injektio ihon alle x3\*
- Injektio lihakseen x3\*
- Neulattoman liittimen huuhtominen x3\*\*
- Lääkkeettömän perusliuospussin vaihtaminen x3\*\*
- PKV -lääkkeen antaminen x3
- N -lääkkeen antaminen x3\*

\*Jos sisältyy työtehtäviin

\*\*Jos yrityksellä on terveydenhuollon lupa ja yrityksessä toteutetaan suonen sisäistä neste- ja lääkehoitoa.

## Sosiaalialan ammattihenkilö (sosionomi tai geronomi), jonka tutkintoon on sisältynyt lääkehoidon opintoja vastaavat opinnot

- Uusi lupa: näytöt x5
- Voimassa olevan lääkeluvan uusinta: näytöt vähintään x1
  
- Lääkkeenjako x5
- Lääkkeiden antaminen x5
- Injektio ihon alle x5\*
- Injektio lihakseen x5 \*
- PKV -lääkkeen jakaminen ja antaminen x5

\*Jos sisältyy työtehtäviin

## Lääkehoitoon kouluttautumaton (esim. sosionomi, geronomi, kodinhoitaja)

- Uusi lupa: näytöt x5
- Voimassa olevan lääkeluvan uusinta: näytöt vähintään x1
  
- Lääkehoidon lisäkoulutus
- Valmiiksi annostellun lääkkeen antaminen x5
- PKV -lääkkeen antaminen poikkeustilanteissa x5\*

\*Ensiapuonteinen tilanne tai terveydenhuollon ammattihenkilöä ei ole saatavilla äkillisistä poissaoloista johtuen.

## Sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja-, ensihoitaja- ja kättilöopiskelija

- Näytöt x5
- Opiskelijan lääkelupaa ei uusita

60-139 op

- Lääkkeenjako x5
- Lääkkeiden antaminen x5

- Injektio ihon alle x5\*
- PKV -lääkkeen jakaminen ja antaminen x5
- Lääkkeettömän perusliuospussin vaihtaminen x5\*

Yli 140 op

- Lääkkeenjako x5
- Lääkkeiden antaminen x5
- Injektio ihon alle x5\*
- Injektio lihakseen x5\*
- PKV -lääkkeen jakaminen ja antaminen x5
- Lääkkeettömän perusliuospussin vaihtaminen x5\*\*
- Neulattoman liittimen huuhtominen x5\*\*

\*Jos sisältyy työtehtäviin

\*\*Jos yrityksellä terveydenhuollon lupa ja yrityksessä toteutetaan suonen sisäistä neste- ja lääkehoitoa

## Lähihoitajaopiskelija, yli 55osp (pakolliset ammatilliset opinnot)

- Näytöt x5
- Opiskelijan lääkelupaa ei uusita
- Valmiiksi annostellun lääkkeen antaminen x5
- PKV -lääkkeen antaminen poikkeustilanteissa x5 \*

\*Ensiapuluonteinen tilanne tai jos terveydenhuollon ammattihenkilöä ei ole saatavilla äkillisestä poissaolosta johtuen.

## Voimassa olevan lääkeluvan uusinta

Työntekijä on ensisijaisesti vastuussa lääkelupansa voimassaolosta. Esihenkilö seuraa työntekijöiden lääkelupien voimassaoloa. Lääkelupa tulee uusita ennen edellisen lääkeluvan umpeutumista.

Lääkelupaa uusittaessa työntekijä uusii kaikki ammattinimikkeeltä vaaditut tentit sekä osoittaa näytöt vähintään x1. Lääkelupaa uusittaessa tulee näytöt täydentää vastaamaan nykyisiä vaatimuksia.

## Toisen organisaation lääkeluvan muuntaminen

Lääkelupa on organisaatiokohtainen. Toisen organisaation (esim. Ekhva) lääkelupa tulee muuntaa yrityksen lääkeluvaksi.

Toisen organisaation lääkeluvasta voidaan hyväksyä tentit, jos ne vastaavat Ekhvan vaatimuksia. Tarvittaessa tentit tulee täydentää vastaamaan vaatimuksia. Ekhva hyväksyy LOVen, Mediecon, Skholen ja ProEdun järjestelmien mukaiset tentit, jos ne vastaavat Ekhvan ja kyseisen ammattinimikkeen lääkelupavaatimuksia.

Myös näytöt hyväksytään, jos ne vastaavat Ekhvan vaatimuksia. Työntekijän tulee osoittaa osaamisen varmistamisena työssään tarvitsemansa näytöt vähintään x1 ja täydentää tarvittaessa näytöt vastaamaan Ekhvan vaatimuksia.

Jos työntekijällä on Ekhvan voimassa oleva lääkelupa, niin lääkelupa voidaan muuntaa kokonaisuutenaan yrityksen lääkeluvaksi. On suositeltavaa, että työntekijä osoittaa lääkkeenjaon x1, PKV- lääkkeen jakamisen ja antamisen x1 sekä N- lääkkeen jakamisen ja antamisen x1. Tällä varmistetaan, että työntekijä hallitsee yrityksen käytänteet.

## Lääkehoitoon kouluttamattoman lääkehoitoon osallistuminen

Ensisijaisesti lääkehoitoa toteuttaa lääkehoitoon koulutettu työntekijä. Jos yrityksen toiminnan kannalta on välttämätöntä, niin lääkehoitoon kouluttamaton voi osallistua lääkehoidon toteutukseen lääkehoidon lisäkoulutuksen ja osaamisen varmistamisen jälkeen.

Lääkehoidon lisäkoulutuksen tulee vastata lähihoitajan sairaanhoidon ja huolenpidon lääkehoidon osaamista. Lääkehoidon lisäkoulutuksen ja osaamisen varmistamisen jälkeen lääkehoitoon kouluttamaton saa antaa asiakkaalle valmiiksi jaetun lääkkeen luonnollista tietä ja antamaan PKV-lääkkeen luonnollista tietä poikkeustilanteissa (esim. ensiapuluonteisissa tilanteissa ja jos terveydenhuollon ammattihenkilöä ei ole saatavilla).

**Hoiva-avustaja, hoitoapulainen ja yhteisöpedagogi eivät ole sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä, joten eivät osallistu lääkehoidon toteutukseen.**

Lääkehoitoon kouluttamaton ei annostele PKV- ja N-lääkkeitä. Jos PKV-lääkkeen anto on ensiapuluontoista (esim. diatsepaamirektioli), voidaan työntekijälle myöntää asiakas/potilas-, lääke- tai antoreittikohtainen lupa lääkehoidon toteutukseen erillisen lisäkoulutuksen jälkeen.

## Opiskelijan lääkelupa

Opiskelijalla tulee olla nimetty ohjaaja, jonka ohjauksessa hän toteuttaa lääkehoitoa. Opiskelija ei voi vastata lääkehoidon toteutuksesta, joten hän ei voi olla vastuuvuorossa.

Opiskelijan lääkelupa on voimassa, kun opiskelija on oppilaitoksen kirjoilla. Opiskelijan lääkelupa umpeutuu opiskelijan keskeyttäessä opintonsa.

Opiskelijan lääkelupa ei oikeuta toteuttamaan N- lääkehoitoa.

Valmistuva sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja-, ensihoitaja- ja kättilöopiskelija voi toteuttaa valmistumisen jälkeen 30 päivän ajan lääkehoitoa opiskelijan lääkeluvalla, mutta korkeintaan Valviran rekisteröintiin saakka.

Valmistuvan lähihoitajaopiskelijan lääkelupa umpeutuu valmistumispäivänä.

Valmistuva opiskelija voi ryhtyä suorittamaan laillistetun/nimikesuojatun terveydenhuollon ammattihenkilön lääkelupaan vaadittavia tenttejä ja näyttöjä n. 6 kk ennen valmistumista. Tenttejä ja näyttöjä voi suorittaa rinnakkain.

## **PKV- ja N- lääkkeiden kulutuksen seuranta**

Niissä Ekhvan yksiköissä, joissa käytetään lääkärin henkilökohtaisella lääkemääräyksellä määrättyjä lääkkeitä, toteutetaan PKV- ja N-lääkkeiden kulutuksen seurantaa. Vaatimukset koskevat myös ostopalveluyrityksiä.

### **N-lääkkeiden kulutuksen seuranta**

N-lääkkeitä ei jaeta valmiiksi dosettiin/tarjottimelle, vaan annostellaan juuri ennen antamista.

Kulutuksen seurantalomake on lääkepakkaus- ja asiakaskohtainen. Seurantalomakkeelle merkitään säännöllisesti menevät ja tarvittaessa annettavat N-lääkkeet.

Myös annosjakelussa olevista N-lääkkeistä toteutetaan kulutuksen seurantaa. Seurantalomake on tällöin annosjakelurullakohtainen.

N- lääkkeitä annosteltaessa noudatetaan kaksoistarkastusta, joten lomakkeelle tulee lääkkeen antajan ja tarkastajan allekirjoitukset.

Lääkepakkauksen loputtua tai lääkärin lopetettua lääkityksen tarkastaa kulutuksen seurantalomakkeen yksikön lääkevastaava tai sairaanhoitaja. Lomakkeen allekirjoittaa yksikön lääkäri. Lomake tulee arkistoida 6 vuoden ajan. Asukkaan poistuttua yksiköstä toimitetaan N-lääkkeiden seurantalomakkeet Ekhvan arkistoon.

### **PKV-lääkkeen kulutuksen seuranta**

Kulutuksen seurantalomake on lääkepakkaus- ja asiakaskohtainen. Seurantalomakkeelle merkitään säännöllisesti menevät ja tarvittaessa annettavat PKV-lääkkeet.

PKV-lääke voidaan jakaa dosettiin valmiiksi.

Jokainen jaettu lääke merkitään lomakkeelle erikseen, päivä- ja kellonaikakohtaisesti. Kulutuksen seurantalomakkeelle tulee lääkkeen jakajan ja antajan allekirjoitukset.

Myös annosjakelussa olevista PKV- lääkkeitä toteutetaan kulutuksen seurantaa. Seurantalomake on tällöin annosjakelurullakohtainen.

Lääkepakkauksen loputtua tai lääkärin lopetettua lääkityksen, kulutuksen seurantalomakkeen tarkastaa ja allekirjoittaa yksikön lääkevastaava (sairaanhoitaja). Kulutuksen seurantalomake arkistoidaan 6 vuoden ajan. Asukkaan poistuttua yksiköstä toimitetaan PKV-lääkkeiden seurantalomakkeet Ekhvan arkistoon.

### **Etelä-Karjalan hyvinvointialue**

Kirjaamo

Valto Käkelän katu 3

53130 Lappeenranta

Vaihde 05 352 000 Faksi 05 352 7800

etunimi.sukunimi@ekhva.fi [www.ekhva.fi](http://www.ekhva.fi)

Y-tunnus: 3221313-1

Asiakirja päättyy tähän.

etunimi.sukunimi@ekhva.fi

[www.ekhva.fi](http://www.ekhva.fi)

Y-tunnus: 3221313-1

Asiakirja päättyy tähän.